

7. PRECHT C. XIANGYANG. URL: https://www.home-of-penda.com/Home/Index/showWorkInfo?work_info_id=6d1489c2c0039c635df70964d0a4a4c6 (дата звернення: 04.09.2018).
8. RODRÍGUEZ C. New ICD/ITKE Research. URL: <https://www.metalocus.es/en/news/new-icditke-research-pavillion-2014-15> (дата звернення: 24.08.2019).

References

1. Lebedev Yu. S. (1971). Architecture and bionics. Moskva: Stroiyzdat [in Russian].
2. Myhal S. P. (2014). Bionics in the design of the spatial-object environment: a tutorial. Lviv: Vydavnytstvo Lvivskoi politekhniky [in Ukrainian].
3. Stepanov A. V. (2004). Spatial composition. Moscow: Arkhytektura-S [in Russian].
4. Somka S.V. (2016). Bionics in Environmental Design: Tutorial. Kyiv : NAKKKiM [in Ukrainian].
5. Yacevs`ky`j D. (2013). Methodology and organization of scientific research.. Internet source. Retrieved from www.pidruchniki.com.
6. Araud C. (2014). Royal Rice Field Design. Internet source. Retrieved from www.fubiz.net.
7. PRECHT C. (2012). XIANGYANG. Internet source. Retrieved from www.home-of-penda.com.
8. RODRÍGUEZ C. (2015). New ICD/ITKE Research. Internet source. Retrieved from www.metalocus.es.

Стаття надійшла до редакції 03.10.2018 р.

УДК 78.071.2

Лавриненко Анастасія Володимирівна
аспірантка Національної академії керівних кадрів
культури і мистецтв
ORCID: 0000-0002-4265-8236

ТВОРЧИСТЬ ІВО БОБУЛА: ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РЕПЕРТУАРУ

Мета статті – здійснити загальну характеристику репертуарної палітри творчості Іво Васильовича Бобула. **Методологія** дослідження ґрунтується на загальнонаукових методах аналізу, класифікації з урахуванням принципів достовірності та об'єктивності. Також використані мистецтвознавчий та біографічний підходи. **Наукова новизна** полягає у першій спробі дослідження репертуару відомого українського співака Іво Васильовича Бобула. **Висновки.** Аналіз творчості Іво Бобула свідчить про насиченість репертуару, стильове та жанрове розмаїття його мистецьких здобутків. Найбільш популярними піснями, зокрема на початку творчої кар'єри, стали пісні «Якщо любиш – кохай» (Л.Дутківський - М.Ткач) у супроводі ВІА «Жива вода» та «На Україну повернись» (С. Галябарда - О. Гавриш). Більшість найвідоміших пісень Маестро створені на вірші українських поетів-піснярів. Найбільш плідною була співпраця з композитором О. Морозовим та поетами-піснярами А. Демиденком та В. Крищенком («Душі криниця», «Скажу вам, дочки сини», «Місячне коло», «Україно», «Берег любові», «Вірю», «Зачарована» та ін.). Також у репертуарі співака перлини світової класики, які він виконує різними мовами.

Ключові слова: творчість, репертуар, Іво Бобул, пісня, композитор, поет-пісняр.

Лавриненко Анастасія Володимирівна, аспірантка Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв

Творчество Иво Бобула: общая характеристика репертуара

Цель статьи - проанализировать репертуарную палитру творчества Иво Васильевича Бобула. **Методология** исследования основана на общенаучных методах анализа, классификации с учетом принципов достоверности и объективности. Также использованы искусствоведческий и биографический подходы. **Научная новизна** заключается в первой попытке исследования репертуара известного украинского певца Иво Васильевича Бобула. **Выводы.** Анализ творчества Иво Бобула свидетельствует о насыщенности репертуара, стилевом и жанровом разнообразии его художественных достижений. Наиболее популярными песнями, в частности в начале творческой карьеры, стали песни «Если любишь - люби» (Л.Дутковский - Ткач) в сопровождении ВИА «Живая вода» и «На Украину вернись» (С. Галябарда - А. Гавриш). Большинство самых известных песен Маестро - на стихи украинских поэтов-песенников. Наиболее плодотворным было сотрудничество с композитором А. Морозовым и поэтами-песенниками А. Демиденко и В. Крищенко («Души колодец», «Скажу вам, дочери и сыновья», «Лунный круг», «Украина», «Берег любви», «Верю», «Зачарованная» и др.). Также в репертуаре певца жемчужины мировой классики, которые он исполняет на разных языках.

Ключевые слова: творчество, репертуар, Иво Бобул, песня, композитор, поэт-песенник.

Lavrynenko Anastasiia, postgraduate of National Academy of Culture and Arts Management

Creativity of Ivo Bobul: general characteristics of the repertoire

The purpose of the article is to analyze the repertoire palette of Ivo Vasilievich Bobul's creativity. The research **methodology** is based on the general scientific methods of analysis, classification based on the principles of reliability and objectivity. Art history and biographical approaches are also used. **The scientific novelty** consists in the first attempt to study the repertoire of the famous Ukrainian singer Ivo Vasilievich Bobul. **Conclusions.** Analysis of Ivo Vasilyevich's works demonstrates the richness of the repertoire and style and genre diversity of his artistic achievements. The most popular songs, in particular at the beginning of his creative career, were the songs "If you love - love" (L. Dutkivsky - Weaver) accompanied by the "Living Water" and "Return to Ukraine" (S. Galyabard - A. Gavrish). Most of Maestro's most famous songs are based on poems by famous Ukrainian songwriters. The collaboration with composer A. Morozov and songwriters A. Demidenko and V. Krishchenko was the most fruitful ("Souls Well", "I Will Tell You, Daughters and Sons", "Lunar Circle", "Ukraine", "Coast of Love", "I believe", "Enchanted", etc.). Also in the repertoire of the singer there are the pearls of world classics, which he performs in different languages.

Keywords: creativity, repertoire, Ivo Bobul, song, composer, songwriter.

У 2018 р. І. В. Бобул відзначає 40 років своєї творчої діяльності. Це ювілей, який увінчає один з чергових етапів його становлення як неординарного українського співака-вокаліста.

Творчість Іво Бобула знайома, напевно, будь-якому українцю. Уперше зірка Іво Васильовича яскраво засяяла у 1983 р. у складі ансамблю «Жива вода». Тоді прозвучала його й нині чи не найбільш популярна пісня «Якщо любиш - кохай».

Комплексне дослідження доробку Іво Бобула, як і з'ясування його ролі та місця в музичній палітрі України, передбачає дослідження основних етапів творчого становлення співака в умовах соціокультурних та історичних трансформацій у нашій країні, а також репертуару, стильового та жанрового розмаїття його мистецьких здобутків та відповідних культурних заходів, які репрезентують багатогранність майстерності Маестро. Тому так важливо проаналізувати зміст усіх складових музичної творчості співака, що, у свою чергу, дасть змогу більш ґрунтовно розкрити й зрозуміти всі грані вокального феномена улюбленця не одного покоління українських слухачів, що й актуалізує предмет цієї розвідки. Мета статті – проаналізувати репертуарну палітру творчості Іво Васильовича Бобула.

Ступінь наукової розробки. На жаль, творчості Іво Васильовича Бобула на сьогодні присвячено незначну кількість досліджень. Фактично, найбільш ґрунтовну інформацію містять неопубліковані джерела, які перебувають в особистому архіві співака, а серед опублікованих – матеріали в засобах масової інформації.

Низка згадок про творчість митця міститься у навчальних та монографічних дослідженнях, спогадах сучасників, учнів, колег, в інтерв'ю відомих українських діячів культури й мистецтв, з якими співаку довелося співпрацювати в період своєї творчості.

Виклад теми. На формування музичних смаків Маестро та вибір творів для репертуару вплинула творчість найяскравіших представників пісенного жанру ХХ століття. Так, серед своїх «ідейно-творчих» натхненників Іво Васильович особливо виокремлює західних виконавців 60-70-х років ХХ століття, та й взагалі серед пріоритетів формування музичних смаків відмічає всю західну поп-музику.

Зокрема, як він згадує, це були насамперед такі улюблені більшістю молоді та популярні й нині твори, як The Beatles "Yesterday", Том Джонс "Delilah", Здравко Чолич "Христина", а також фактично всі пісні Елтона Джона, «My Way» Френка Сінатри та ін. Саме з ними він свого часу виступав, саме вони йому принесли славу і любов слухачів. «Все, що можна було взяти від цих співаків, - я взяв для себе. Оскільки я працював у ресторані й співав ці пісні, то це була моя школа, якій я дуже вдячний» [4], - згадує Маестро.

Та найбільше серед своїх перших кумирів Іво Бобул згадує Тома Джонса - британського естрадного співака родом з Уельсу. Пік його популярності припав на 60-ті роки ХХ століття. Про популярність виконавця свідчить той факт, що на кінець 60-х років вже було продано понад 100 млн його платівок. Останні, до речі, юний Іво полюбляв купувати ще під час свого навчання в училищі в Слов'янську. Воно розташовувалося якраз поряд з музичною крамничкою, і продавці вже добре знали юнака та повідомляли, коли з'являлася нова платівка. Особливо майбутнього співака вразила платівка, на якій була записана пісня "Даліла". Саме Тома Джонса Іво вважає найкращим співаком світу, в якого майже однаковий з ним тембр голосу – баритон, «який вириває серце, а жінки не знають, що з ними коїться».

Таку прихильність Іво Васильовича до творчості найбільш популярних свого часу артистів, можливо, можна пояснити досить високим рівнем їхньої вокально-виконавської майстерності та аранжування.

Про зацікавленість і вплив творчості західних виконавців на майстерність співака свідчить і така історія про святкування дня народження Леоніда Даниловича Кучми, яку він описує в одному з інтерв'ю: «... на святкуванні був присутній сер Елтон Джон. Коли я вже відпрацював і йшов зі сцени, він встав і попрямував до мене: «Спасибі, ви найкращий співак» - і руку потиснув. ... Я так розгубився, тільки і зміг сказати: «Дякую, сер!» Це найбільша нагорода для мене!» [3].

Ще в Чернівцях Іво Васильович також познайомився з творчістю німецької групи "Пудіс" та молдавської "Норок". Взагалі різні зарубіжні колективи (югославські, угорські, польські) свого часу часто виступали у місті, а після концерту заходили відпочити в ресторан "Чернівчанка", де на той час підпрацьовував співак.

Серед популярних радянських пісень Іво Бобул особливо виокремлює пісню-хіт 1975 р. на музику О. Пахмутової та вірші М. Добронравова «Как молоды мы были», яка здобула найбільше визнання у виконанні відомого радянського співака Олександра Градського. Водночас у 2012 р. ця пісня у виконанні Іво Васильовича на ювілейному концерті до 70-річчя президента України Л. Д. Кучми, як і відповідний кліп, здобула похвальні відгуки в слухачів. Також з нею він виступив на концерті, присвяченому Великій перемозі у 2014 р., що також свідчить про її популярність у виконанні маестро.

Серед музичних уподобань виконавця також класична музика, яка, на його переконання, заспокоює душу. Іво має близько 30 платівок з класичною музикою. Також у домашній фонотеці є пісні улюблених з молодості естрадних зарубіжних співаків, платівки Ганни Герман, Д. Гнатюка, Б. Гмирі, С. Крушельницької, М. Солов'яненка, А. Мокренка, які артист разом із сином любить прослуховувати на старовинному програвачі-магнітолі.

Звичайно, можна з упевненістю констатувати, що у формуванні популярності співака вагому роль відіграв і неординарний вокальний слух та голос, і вдалих вибір відповідного репертуару, який відрізняється різностильовою й різножанровою наповненістю.

Так про стильову різноспрямованість творчості Іво свідчить низка альбомів, записаних у різні роки його музичної кар'єри. Перший альбом співака вийшов у 2002 р. Загалом дискографія Іво Васильовича на сьогодні становить 6 альбомів:

- 1) «Емігрантка», 2002 р. – 14 пісень;
- 2) «Небеса твоїх очей», 2002 р. – 13 пісень;
- 3) «Тополина любов», 2002 р. – 11 пісень;
- 4) «Ріка життя», 2004 р. - 11 пісень;
- 5) «Пісні для тебе», 2004 р. 14 пісень;
- 6) «Ты мой сон», 2006 р. - 12 пісень.

Диск «Ти мій сон» виконавець записав після досить тривалої творчої відпустки на студії в Національному авіаційному університеті за співучасті аранжувальника Геннадія Пугачова, з яким він співпрацює вже 11 років.

У творчих планах Маестро також запис ще не одного диска, для якого вже майже готовий і відібраний матеріал.

Серед сучасних записів можна виокремити диск «Золота колекція української естради», на якому записано 18 треків відомих пісень, які звучать як у виконанні Іво Бобула, так і в його дуеті з Лілією Сандулесою.

Проте пісні у виконанні Іво Бобула знайшли своє місце серед інших і в більш ранніх альбомах. Найбільш плідною у 80-х роках ХХ ст., як ми вже згадували, була його творчість у складі ВІА «Жива вода».

Так у 1983 р. вийшла платівка ВІА «Жива вода», на якій звучать пісні Левка Дутківського у виконанні Іво Бобула.

Прикметно, що всі пісні записані українською мовою, серед яких «Якщо любиш - кохай» та «Зоряна ніч» (Н. Ткач), «Краю мій, край» (А. Вратарьов), «Я побачив гори» (З. Бичкова). Серед спільного доробку багатьох виконавців також пісні у виконанні музикантів групи «Жива вода», якою вже на той час керував Ю. Шаріфов.

У 1984 р. вийшла платівка «Кругозор N10» (8) з піснями у виконанні Іво Бобула, серед яких знову ж таки «Якщо любиш - кохай» (Л.Дутківський - М.Ткач), «Краю мій, край» (Л.Дутківський - А.Вратарьов). У тому ж році світ побачила ще одна платівка – "Если в небе солнце светит".

У 1987 р. вийшла платівка «Лине пісня з України», на якій звучить пісня у виконанні Іво Бобула «Якщо любиш – кохай» (Л.Дутківський - М.Ткач) у супроводі ВІА «Жива вода».

Насамкінець, у 1990 р. ВІА «Жива вода» представлена на платівці «Буковинський сувенір» з піснями у виконанні Іво Бобула «Краю мій, край» та «Якщо любиш – кохай».

Прикметно, що пісня «Якщо любиш – кохай» була найбільш знаковою (як зрозуміло зі змісту платівок) у творчості співака не лише у 80-х роках ХХ століття, а й сьогодні. Вона користується незмінною популярністю у слухачів, тому її співак часто виконує на своїх концертах. До речі, саме після виходу на телебаченні пісні «Якщо любиш – кохай» Л. Дутківського у виконанні Іво Бобула співака почали впізнавати на вулиці, просити автограф, дякувати за чудову пісню. Згодом її переспівав Віктор Павлик. Пісню "Якщо любиш — кохай" Іво Васильович вважає першою найбільш популярною й знаковою у своїй творчості.

Другою найбільш потужною і сильною стала пісня "На Україну повернись", яка вийшла у 1990 р. за авторства слів Степана Галябарди й музики Остапа Гавриша. Це ті дві пісні, з якими співак на довгі роки увійшов в українську естраду.

Варто зазначити, що співпраця Іво Васильовича зі С. Галябардою і О. Гавришем була досить плідною сторінкою в його творчості. Тут варто згадати хоча б таку популярну пісню, як «Моя любов, моя журба» (1994 р.). Саме співтворчість з цими авторами на початку мистецького становлення зробила чи не найбільше для його популярності не лише на українській, а й загалом на радянській естраді. Серед спільної творчості композитора Остапа Гавриша й Іво ще одна відома пісня на слова Василя Гостюка, виконана у дуєті з Лілією Сандулесою, - «А липи цвітуть» (1994 р.).

Водночас не менш плідною була співпраця Маестро у 90-х роках ХХ століття з композитором О. Морозовим та поетами-піснярами А. Демиденком та В. Крищенком. Після їхнього першого вдалого співавторського дебюту згодом з'явилися такі відомі пісні, як "Душі криниця", "Скажу вам, дочки і сини" та «Місячне коло». Перші дві пісні увійшли до першого альбому співака «Емігрантка», а третя - до другого альбому «Небеса твоїх очей». До речі, як згадує поет-пісняр А. Демиденко, пісню «Душі криниця» Іво не надто хотів виконувати й просив: «Мені б щось забійне, танцювальне». Але я його умовив - повів у Будинок звукозапису та мучив цілий день, поки він не заспівав так, як треба, з душею, з почуттям. «Я вже думав: вб'ю тебе, а потім і себе» [1], - зізнавався він потім.

Отже, як зрозуміло, у цей період творчості найбільш плідною була співпраця Іво Васильовича Бобула з О. Морозовим і А. Демиденком. Зокрема, на слова А. Демиденка маестро виконав ще такі пісні, як «Какое счастье» (музика О. Морозова), «Любов крізь літа» (музика П. Зіброва) та ін.

Тому тут варто, на нашу думку, зробити короткий відступ, щоб згадати основні віхи творчості цих визнаних митців української естради.

Андрій Демиденко – відомий український поет-пісняр, Народний артист України, автор 40 поетичних збірок, понад 1000 пісень, заслужений діяч мистецтв України, академік, професор, лауреат міжнародних премій. Пісні А. Демиденка виконували такі відомі представники радянської й української естради, як Ю. Гуляєв, М. Кондратюк, Й. Кобзон, Ю. Богатиков, А. Пугачова, С. Ротару, Р. Кириченко, Н. Яремчук, Т. Повалій. Найбільш відомою піснею А. Демиденка у співавторстві з Г. Татарченком стала пісня «Україночка», яка прогрімала на весь світ у виконанні різних відомих українських співаків [2].

Як згадує А. Демиденко, у 90-і роки Квітка Цисик почула його пісню «Скажу вам, дочки і сини» у виконанні Іво Бобула і навіть захотіла її записати у своєму виконанні. Її чоловік-аранжувальник в Америці вже зробив обробку, та, на жаль, з об'єктивних причин її мрія не здійснилася. А. Демиденко також згадує, що цю пісню Іво теж дуже любить [1].

Олександр Морозов – відомий композитор та співак, Народний артист України, Росії та Молдови. І хоча нині він живе й працює в Москві, та продовжує співпрацювати зі своїми давніми друзями по естрадному цеху - українськими поетами А. Демиденком та В. Крищенком.

З останнім – поетом-піснярем Вадимом Крищенком - у Іво Бобула також була творчо-плідна співпраця. На його слова співак виконав такі відомі пісні, як «А про зиму мені не кажи», «Звучала скрипка», «Україно», «Берег любові», «А вже осінь», «Батько й мати», «Бо ти одна», «Вірю», «Зачарована», «Київ і кияни», «Одна єдина», «Осінь», «Ріка життя», «Річка-річечка», «Розмова з тобою», «Ти зігрій мене, «Ти мені потрібна», «Чи ти любила», «Ще не любов», «Душі не все одно».

Вадим Крищенко – відомий український поет-пісняр, Народний артист України, член Національної Спілки письменників України з 1972 р., автор близько 30 поетичних збірок, понад 300 пісень. В. Зінкевич, Л. Сандулеса, О. Білозір, І. Попович, П. Дворський, Віталій і Світлана Білоножки та багато інших українських співаків охоче включають до свого репертуару його пісні, стаючи разом із композиторами його співавторами [5].

Вартує уваги співпраця Іво Бобула з відомим українським композитором Олександром Злотником. Серед результатів їхньої спільної творчості такі відомі пісні, як «Одна єдина» (слова Вадима Крищенка, альбом «Емігрантка»), «Горобина» (слова Миколи Мельникова, альбом «Тополина любов»), «Евеліна» (слова Олександра Вратарьова, альбом «Емігрантка»), «Скрипалю» (слова Тараса Музичука, альбоми «Небеса очей твоїх», «Золота колекція»), «Жоржини» (слова Олександра Вратарьова, альбом «Тополина любов»), «Все золото світу».

Олександр Злотник - автор музики до багатьох кінофільмів, опери-думи, мюзиклів, симфонічних творів, камерної та інструментальної музики, хорів тощо. Також він автор музики більш як тисячі пісень, які виконували такі співаки, як Н. Яремчук, В. Зінкевич, О. Білозір, Л. Сандулеса, О. Тищенко, Світлана та Віталій Білоножки, А. Кудлай, брати Д. Яремчук та Н. Яремчук (молодший), П. Жмахер, П. Зібров, Н. Бучинська, К. Бужинська [6].

Популярною серед слухачів стала й пісня на музику відомого співака й композитора Павла Дворського «Нехай тобі розкаже дощ». Отже, прикметно, що більшість відомих пісень маестро - на вірші відомих українських поетів-піснярів. Також важливо, на нашу думку, що в репертуарі співака взагалі переважають пісні українських композиторів та поетів, з якими виконавець продовжує щільно й активно працювати й донині.

Ми не дарма звернули увагу на авторство слів і музики до творів. Адже активна співпраця маестро з вітчизняними авторами поряд з демонстрацією власного високого рівня творчого потенціалу різного спрямування, різнобарв'я сценічно-виконавських форм – найкращий засіб популяризації українських та світових музичних здобутків на сучасній українській естраді.

Загалом Іво виконує різноманітну музику й має у своєму репертуарі досить широкий діапазон переспівів з популярних пісень. Отже, і в цьому контексті його творчість не дарма можна віднести до жанру популярної музики.

У репертуарі співака можна знайти й перлини світової класики, які митець виконує різними мовами та надає їм власного інтонування: пісню «Кристіна» - угорською мовою, пісню, присвячену пам'яті відомого італійського співака Карузо, – італійською (до речі, цю пісню Іво виконує і а капелла), «Yesterday» Пола Маккартні – англійською. На концерті Олександра Серова у 2011 р. співак виконав відомий хіт - пісню Алессандро Сафіна «Luna Tu». Цікаво, що остання належить до жанру класичної музики.

Варто нагадати, що пісні артист виконує на 9 мовах.

Водночас саме такий широкий спектр стильових і жанрових уподобань та звернень до здобутків композиторів різних країн, можливо, й породжує такий широкий попит на творчість Іво не тільки в Україні, а й далеко за її межами, про що свідчать гастролі Маестро в США, Канаді та інших країнах.

Отже, аналіз творчості Іво Васильовича свідчить про насиченість репертуару, стильове та жанрове розмаїття його мистецьких здобутків. Найбільше вплинула на формування вокальних пріоритетів і смаків співака творчість найяскравіших представників пісенного жанру (як вітчизняних, так і зарубіжних) 60-70-х років ХХ століття.

Найбільш популярними піснями, зокрема на початку творчої кар'єри, стали пісні «Якщо любиш – кохай» (Л.Дутківський - М.Ткач) у супроводі ВІА «Жива вода» та "На Україну повернись" (С. Галябарда - О. Гавриш). Більшість найулюбленіших пісень Маестро створені на вірші відомих українських поетів-піснярів. Найбільш плідною була співпраця Маестро з композитором О. Морозовим та поетами-піснярами А. Демиденком та В.Крищенком ("Душі криниця", "Скажу вам, дочки сини" та «Місячне коло», «Україно», «Берег любові», «Вірю», «Зачарована» та ін.). Також у репертуарі співака перлини світової класики, які він виконує різними мовами.

Грунтовний аналіз стильового й жанрового доробку Іво Бобула – перспективний напрям подальших наукових досліджень його творчості.

Література

1. Андрей Демиденко: "Малышко меня угощал очень вкусным борщом и кручениками с черносливом". URL: <http://fakty.ua/208921-andrej-demidenko-malyshko-menya-ugocshal-ochen-vkusnym-borcshom-i-kruchenikami-s-myasom-i-chnoslivom>. [in Russian].
2. Демиденко Андрій. URL: http://www.uaestrada.org/poeti_pisnjari/demydenko-andrij. [in Ukrainian].
3. Іво Бобул: «Семья для меня – это главное» / Крымский телеграф. URL: <http://ktelegraf.com.ru/3912-ivo-bobul-semya-dlya-menya-yeto-glavnoe.html>. [in Russian].
4. Известный певец Иво Бобул побывал в гостях у редакции. URL: <http://mport.ua/psycho/1589977-5-aprelja-pevec-Ivo-Bobul-posetit-redakciju-MPort-ua>. [in Russian].
5. Крищенко Вадим. URL: http://www.uaestrada.org/poeti_pisnjari/kryshchenko-vadym. [in Ukrainian].

6. Олександр Злотник. URL: <https://uk.wikipedia.org>. [in Ukrainian].

References

1. Andrei Demidenko: "The little one treated me very tasty borsch and tushenikami with prunes." URL: <http://fakty.ua/208921-andrej-demidenko-malyshko-menya-ugocshal-ochen-vkusnym-borcsom-i-kruchenikami-s-myasom-i-chernoslivom>. [in Russian].
2. Demidenko Andriy. URL: http://www.uaestrada.org/poeti_pisnjari/demydenko-andrij. [in Ukrainian].
3. Ivo Bobul: "Family for me is the main thing" / Crimean telegraph. URL: <http://ktelegraf.com.ru/3912-ivo-bobul-semya-dlya-menya-yeto-glavnoe.html>. [in Russian].
4. Famous singer Ivo Bobul visited the editorial board. URL: <http://mport.ua/psycho/1589977-5-aprelja-pevec-Ivo-Bobul-posetit-redakciju-MPort-ua> [in Russian].
5. Krischenko Vadim. URL: http://www.uaestrada.org/poeti_pisnjari/kryschenko-vadym [in Ukrainian].
6. Oleksandr Zlotnik. URL: <https://uk.wikipedia.org>. [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 12.07.2018 р.

УДК 791.43:008:930.85

Мазепа Андрій Олегович
аспірант Київського національного університету
культури і мистецтв
ORCID: 0000-0002-6285-6109
376@ukr.net

ЕКРАННА КУЛЬТУРА В ІСТОРІЇ ВІЗУАЛЬНИХ МИСТЕЦТВ: ФЕНОМЕН, СПЕЦИФІКА, АКТУАЛЬНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ

Метою статті є дослідження ролі та місця екранної культури в сучасній парадигмі візуальної творчості, виявлення її специфіки та актуальних трансформацій. **Методологія.** Дослідження має міждисциплінарний характер, використовуються історичний (діахронія), порівняльний (синхронія), а також системний підходи. **Наукова новизна** роботи. В статті зроблено спробу розширити й поглибити наявні дослідження щодо місця, ролі та специфіки екранної культури в історії візуальних мистецтв. **Висновки.** Екранна культура, розвиваючись і набуваючи нових форм протягом двох століть (від «німого кіно» до віртуального світу), змінює й людину як суб'єкта візуальної комунікації. Показано, що сучасна екранна культура є комплексним явищем, яке поєднує в собі кілька типів мистецтва – власне візуалізацію, музику, мовотворчість. Дослідження підтвердило, що сьогодні екранна культура є новою, розвиненою формою культурної компетентності сучасної людини, новітнім механізмом соціалізації та інкультурації. При цьому вона також є системою маніпулювання, керування свідомістю людини, управління її потребами. Зазначено, що перспективами подальших досліджень є вивчення жанрової парадигми ігрового багатосерійного телефільму як однієї зі специфічних форм екранної культури та розкритті особливостей екранних персонажів у сучасному вітчизняному телепросторі.

Ключові слова: екранне мистецтво, екранна культура, художня картина світу, соціальна комунікація, медіакультура.

Мазепа Андрій Олегович, аспірант Київського національного університету культури і мистецтв

Екранная культура в истории визуального искусства: феномен, специфика, актуальные трансформации

Целью статьи является исследование роли и места экранной культуры в современной парадигме визуального творчества, выявление ее специфики и актуальных трансформаций. **Методология.** Исследование имеет междисциплинарный характер, используются исторический (диахрония), сравнительный (синхрония), а также системный подходы. **Научная новизна** работы. В статье сделана попытка расширить и углубить существующие исследования о месте, роли и специфике экранной культуры в истории визуальных искусств. **Выводы.** Экранная культура, развиваясь и приобретая новые формы в течение двух веков (от «немое кино» к виртуальному миру), изменяет и человека как субъекта визуальной коммуникации. Показано, что современная экранная культура является комплексным явлением, которое сочетает в себе несколько типов искусства – собственно визуализацию, музыку, языкотворчество. Исследование подтвердило, что сегодня экранная культура является новой, развитой формой культурной компетентности современного человека, новейшим механизмом социализации и инкультурации. При этом она также является системой манипулирования, управления сознанием человека и его потребностями. Отмечено, что перспективами дальнейших исследований является изучение жанровой парадигмы игрового многосерийного телефильма как одной из специфических форм экранной культуры и раскрытие особенностей экранных персонажей в современном отечественном телеэфире.